

Linnaisad loevad ainult raha

Selle kirjatükiga tahame juhtida tähelepanu Võru abilinnapea Margus Kupu arvamussloos „Lasteaiad vajavad ümberkorraldusi” (9. detsembri VT) ja samas lehes ilmunud artiklis „Laste varjupaika ähvardab tulevaste aastate sulgemine” olevate ebatäpsustele ja alusetutele süüdistustele varjupaiga õpetajate aadressil. Kuna süüdistused on õhku visatud, tuleb neile ka vastata.

Oma kirjutises väidab Margus Kupp, et laste varjupaik on linnale vajalik, kahjuks aga süsteem ei toimi. Toimib küll! Lapsed on saanud abi ning varjupaik töötab. Margus Kupu probleem on aga see, et varjupaik ei too kasumit. Põhiline mure on raha pärast.

Margus Kupu tsiteerides: „Asi sai alguse sellest, et varjupaiga töötajad tulid kevadel palkajuurde küsima.” See väide on vale ja vajab lahtiseletamist. Me ei tulnud mitte palkajuurde küsima, vaid sügisel oma majasisestele probleemidele lahendust otsima. Kuna meie juhataja ei sõlminud lepingut Järve kooliga, et varjupaik osutab koolile internaadi-teenust, siis ei saanud me 1999. aasta eest Vabariigi Valitsuse 22. jaanuari 1993. aasta määruses nr 28 punktis 5 haigete ja hälviklaste internaadi kasvatajatele ettenähtud lisapuhkust.

Selle kohta, et me osutame teenust Järve koolile, ei olnud fikseeritud ainsatki dokumenti. Igal õhtul töid kooli õpetajad meile kaks last ja me võtsime nad vastu nagu lapsed, kellel pole pärast kooli kuhugi minna. Ometi olid siis ja on ka praegu kõikidel Järve koolist meil ööbivatel valla lastel vanemad olemas.

Juba kevadel ütlesime oma juhatajale, et ei võta lapsi enne vastu, kui on sõlmitud vastav leping. 31. augusti seisuga ei teadnud me koolilastest veel midagi. 1. septembril teatati telefonitsi, et Järve koolist tuleb sel aastal meile neli last ööbima. Teatasime Järve koolile, et kuni lepingu sõlmimiseni keeldume lapsi vastu võtmast. See teade võrdus herilasesepa ärritamisega. Tegelikult võeti lapsed vastu samal päeval ja nüüdseks oleme näinud ka

KIRJAD

Margus Kupu allkirjaga kirja, kus seisab: „Kuna Võru Järve Koolil puudub internaat laste paigutamiseks ööpäevaringelt (tööpäevadel), siis sellest tulevalt paigutada need lapsed varjupaika.”

Abilinnapea vassib ka väites, et „süüdist ei tahetud isegi Järve kooli lapsi vastu võtta, viidates laste puuetele”. Siingi oli põhjuseks lisapuhkuse mittevõimaldamine ning kohtade vähesus varjupaigas. Varjupaigas on seitse voodit, neli neist on neli päevaa nädalas Järve kooli päralt.

Tsiteerime Margus Kupu: „Unustatakse ära, et tegelikult on lapsel olemas kodu, kuhu teda oodatakse.” Varjupaik annab abi tõelise kriisi korral. Nähtavasti on nende Järve kooli laste kodus tõeline kriis. Seda enam, et Võru Linnavalitsus oli nõus majutama kodu omavaid lapsi kolme aasta jooksul vaid 25 krooni öö. Kus olid linnaametnikud siis, kui oli tarvis määrata õige hinnakiri majutusteenuse eest, mida varjupaik osutas. Hinnakirja ei koosta ega kinnita kasvatajad, vaid ikka linnavalitsus. Miks ei küsitud kodu omavatel lastel 1776 krooni koha eest?

Meie arvestuste kohaselt ei tohiks praegune ööpäeva kulu ulatuda üle 900 krooni. Kuhu jääb 876 krooni? Kas maksatakse mitteametlikku palka varjupaiga juhatajale? Oma sõnul ta selle töö eest tasu pole saanud. Tõepoolest, meid huvitab, kuhu kaob aasta eelarvest umbes 70 000 krooni.

Varjupaik pole selle aasta eelarvest saanud ühtegi manguasja, käeliseks tegevuseks ega vaba aja veetmiseks mõeldud vahendit. Oleme kasutanud headelt inimestelt ja humanitaarabina saadud manguasju, joonistusvahendeid.

Septembris juhtunu oli seni seisnud ja roiskuma hakanud vee kerge lainetus, mis nüüdseks kipub maksma minema laste varjupaiga eksistentsi.

Margus Kupp süüdistab ka töötajaid passiivsuses. Meie tööjuhend, mille on kinnitanud linnavalitsus, ei näe ette, et kasvataja peab varjupaiga tööd

reklaamima.

Meile teadaolevalt on varjupaigas tööl neli põhikohaga õpetajat, üks õpetaja abi 0,5 kohaga ja kaks kohakaaslusega töötavat õpetajat, kellel kummalgi on 0,5 kohta. Seega on varjupaigas 5,5 töökohta, kuid puudub juhataja. 1. detsembri koosolekul saime oma suureks üllatuseks teada, et varjupaigal polegi juhatajat. Selle ajani pidasime juhatajaks Ülle Jaasonit. Nüüd ütles ta meist lahti, väites, et ta pole varjupaiga palgaline töötaja. See selgitab nii mõndagi. Näiteks, miks ta töö käigus jagas lasteaed-varjupaiga omaks majaks ja varjupaigaks. See teeb mõistetavaks ka töö soikumise varjupaigas.

Ülle Jaason: „Meil on olnud juttu, et keegi võiks otsida oma töös ka võimalusi, kuidas varjupaika reklaamida. Olen jäänud hüüdjaks hääleks kõrbes.” Meil on olnud juttu töö paremast korraldamisest. Tegime juhatajale ettepaneku teha varjupaigas pakutavate teenuste kohta rohkem reklaami. Pakkusime välja ka oma mõtteid, kuidas olemasolevate kasinate vahenditega tööd edendada. Juhataja vastas: tehke teie, mul pole aega sellega tegelda. Ka ei tehtud kellelegi konkreetset ülesannet. Jutt oli ebamäärane.

„Nüüd, kus varjupaiga töötajate töökoht on löögi alla sattumas, otsivad nad kõiksugu võimalusi laste varjupaika meelitamiseks,” kirjutab Margus Kupp. Kolme aasta jooksul pole varjupaiga olemasolust peaaegu teavitatud. Nüüd, kui üks meie kasvatajatest käis ühes koolis varjupaigas pakutavatest teenustest rääkimas ja korraldas oma vabast ajast pühapäeviti asjast huvitatud lastele üritusi, nimetab abilinnapea seda kõiksugu võimaluste otsimiseks laste varjupaika meelitamiseks... Nüüd öeldakse, et me näitame initsiatiivi liiga hilja.

Kuidas oleks olnud töötajatel võimalik asutust reklaamida, kui juhtkond asjast huvitatud ei ole? Kas hilinevad initsiatiivi näitamise all mõeldakse varjupaiga probleemide valjuhäälselt avalikustamist? Linnaisade tuginemine numbriilistele näitajatele viitab eelkõige sellele, et nad orientee-

ruvad rahamaailmas, seal aga puudub humaansus ja ligimescarmastus.

„Aga ööpäev läbi on kasvataja kohal, suure osa ajast ilma lasteta.” Me ei tea kunagi, millal keegi võib tulla ja kui kaua siin olla. Koolilapsed tulevad või tuuakse tavaliselt õhtutundidel või öösel. Seda, et laps ise varjupaika tuleb, ei juhtugi nii haruharva. On olnud juhuiseid, kui laps jääb bussist maha ja minna pole kuhugi. Varasemast ajast meenub, et üks poiss sõitis mitu korda oma peatusest lihtsalt mööda ja busi lõpp-peatuses polnud lapsel kuhugi minna. Varjupaigas on ööbinud lapsed, kel on olnud kodus vanematega konflikt. Tavaliselt ongi need vaid ööbimisteks jäänud, sest hommi-kuks on kired lahtunud ja pere-elu kulgeb tavapärasel radal edasi.

„Me hakkame laste hoolekandteenust ostma haigla käest,” ütleb Margus Kupp. Meie arvestuste järgi maksab ööpäev praeguse laste arvu juures 562 krooni. Mis puutub varjupaiga avamisse haigla juures, siis on arusaadav, et Reet Simson on selle poolt. Tema on ju kuuldavasti arst ning seisab ikka omade eest.

Kui kriisis laps paigutata haigete lastega ühte, siis ta haigestub, rääkimata sellest, et sotsiaaltöötaja tuleb alles hiljem. Haigla on ja jääb haigla. Praegused ruumid on kindlasti lapsesõbralikumad ja asukoht on parem kui Kubjal. Varjupaika võib võrrelda kirabi ja tuletõrjega, kus osutatakse esmast, vältimatut abi.

Lõpetuseks tahaks veel kord koputada ametnike südame-tunnistusele, et eelkõige mõeldaks lapse heaolule, mitte niivõrd rahale, mis selleks kulub. Tulevikus oleks nii natuke vähem õigelt teelt kõrvale kalduvad ning kätemaksumihulisi noori. See, kuidas me täna käitume oma lastega, tuleb tulevikus kõik tagasi. Andes lastele võimaluse uueks alguseks, ümbritsedes neid mõistmise, tähelepanu ja armastusega, vastavad nad samaga. Jättes lapsed sellest ilma, kasvatame ainult kalgi südamega kurjategijaid. Seda meelt on kõik seitse varjupaiga töötajat.

Varjupaiga töötajad